

LAKIALOITE 55/1999 vp**Laki miinanraivaajatunnuksesta*****Eduskunnalle*****ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Lakialoitteessa esitetään rintamatunnusta vastaavan miinanraivaajatunnuksen myöntämistä

viime sotien jälkeen miinanraivaukseen osallistuneille.

PERUSTELUT

Varsinaisten taistelutoimien loppuminen ei päättä sotien aiheuttamia inhimillisiä kärsimyksiä. Erityisesti viime vuosina on puhuttu sotatoimien aikana asetettujen miinojen ihmisille ja omaisuuksille aiheuttamasta, vuosia jatkuneesta uhasta. Viime sotien jälkeen myös Suomi oli tilanteessa, jossa sen oli raivattava alueellaan olevia miinoja. Tässä työssä moni suomalainen menetti henkensä tai vammautui ja vielä useampi asetti itsensä alttiiksi vaaralle.

Syksyn 1944 välirauhansopimuksen mukaan Suomen oli kiireellisesti raivattava miinat määrättyiltä merialueilta. Ensimmäisen raivausvaiheen henkilöstö kotiutettiin marraskuussa 1944. Sen jälkeen perustettuun raivaajalaivastoon kuului 205 alusta. Henkilövahvuudeksi vahvistettiin 2 134. Palveluksessa oli laivaston ja rannikkotykistön vakinaista henkilöstöä ja varusmiehiä sekä noin 300 värvättyä. Pariisin rauhansopimuksen tultua voimaan syyskuussa 1947 ja välirauhansopimuksen määräysten samalla lakatesa olemasta voimassa Suomi saattoi aiempaa vaapammin määrätä raivaajavoimiensa käytöstä. Pakko-otettuja aluksia luovutettiin takaisin ja henkilöstöä supistettiin. Erillisraivaus päättyi heinäkuussa 1950.

Pohjois-Suomessa pioneerit aloittivat raivaustyöt jo sodan aikana. Koska pian kävi selväksi, ettei miinanraivausta saada tehdyksi yksinomaan pioneerijoukoin, luotiin miinanraivausorganisaatio, johon johto ja raivausosastojen runko saatiin osin pioneerijoukoista. Pääosin henkilöstö palkattiin siviilistä. Vuoden 1945 heinä-, elo- ja syyskuussa raivaukseen osallistui 1 481 henkilöä. Vuonna 1946 henkilöstössä oli 484 siviilityöntekijää. Erikseen organisoitu raivaus päättyi syksyllä 1952.

Sodan jälkeen puolustusvoimien johdolla tehtyyn miinanraivaukseen osallistui kaikkiaan noin 6 000 henkilöä. Merialueilta raivattiin vuosina 1945—1950 yli 8 500 miinaa ja raivausasetettä. Pohjois-Suomessa raivattiin 1945—1952 kaikkiaan 79 000 miinaa, 3 300 lentopommia ja 600 000 kranaattia. Merimiinojen raivauksessa sai surmansa 28 miestä ja vammautui 35 miestä. Pohjois-Suomen miinanraivauksessa sai surmansa 72 miestä ja vammautui 144 miestä.

Miinanraivaajat tekivät merkittävän työn Suomen siirtyessä sodasta rauhanoloihin ja täytessä välirauhansopimuksen ehtoja. Kyseessä oli rauhansopimusehdoissa määrätty työ, jota valvontakomissio valvoi. Sotatila päättyi Suo-

messä vasta 27.9.1947, mutta rintamasotilastunnusta ei ole voitu myöntää miinanraivaajille, koska rintamalla voidaan olla ainoastaan sodassa.

Etenkin meriräivaus on olosuhteiden vaikeuden sekä tehtävien raskauden ja vaativuuden vuoksi ollut paljon rinnastettavissa sodan ajan rintamatehtäviin. Tästä syystä perusteita rintamasotilastunnuksen myöntämiseen välittömästi sodan jälkeen tehtyyn miinanräivaukseen osallistuneille olisi ollut riittävästi.

Miinanräivaajien jääminen rintamasotilastunnuksen ulkopuolelle ja toisaalta heidän tekemänsä työn suuri merkitys ovat perusteita erityiselle miinanräivaajatunnukselle, joka tässä lakialoitteessa esitetään perustettavaksi. Miinanräivaajatunnus oikeuttaa sen saajan eräisiin niistä erityiseduista, joita on myönnetty rintamasotilas-, rintamapalvelus- ja rintamatunnuksen saaneille. Miinanräivaajat ovat keskimäärin saman ikäisiä kuin rintamaveteraanitunnusten saajat,

joten lakialoitteen tarkoittamat edut ovat myös itsenäisen selviytymisen kannalta tarpeellisia heidän elinolojensa, kuntonsa ja terveytensä ylläpitämiseksi.

Miinanräivaajille tarpeellisia etuuksia ovat rintamalisä, josta on säädetty rintamasotilaskelaissa, kuntoutus, josta on säädetty rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetussa laissa, sekä suun ja hampaiden hoidon korvaaminen, josta on säädetty sairausvakuutuslaissa.

Tällä lakialoitteella miinanräivaajat saavat aseman, jossa heille taataan kuntoutuksen lisäksi rintamalisä sekä suun ja hampaiden hoidon korvaaminen. Tämä järjestely vastaa paremmin miinanräivaajien tehtävien erityistä raskautta, vaativuutta ja vaarallisuutta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

miinanräivaajatunnuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Suomen kansalaisella, joka todistettavasti on palvellut virallisessa miinanräivausorganisaatiossa taikka sitä edeltäneessä räivaus- tai pioneeriyksikössä merialueella syyskuun 15 päivän 1944 ja heinäkuun 17 päivän 1950 välisenä aikana tai Pohjois-Suomessa syyskuun 5 päivän 1944 ja syyskuun 14 päivän 1952 välisenä aikana, on oikeus saada miinanräivaajatunnus sekä siihen perustuvina etuuksina varsinaista rintamalisää, kuntoutusta sekä korvausta suun ja hampaiden hoidosta niiden säännösten mukaisesti, jotka ovat voimassa rintamasotilastunnuksen saaneiden osalta. Miinanräivaajatunnusta ei kuitenkaan anneta henkilölle, joka on saanut rintamasotilas-, rintamapalvelus- tai rintama-

tunnuksen. Tunnuksen myöntämisestä päättää Pääesikunta.

2 §

Tämän lain soveltamisesta aiheutuneet tarpeelliset kustannukset otetaan valtion vuotuisen talousarvioon tarkoitusta varten varatusta määrärahasta. Tämän lain mukaisesta kuntoutuksesta ja siihen liittyvästä ylläpidosta aiheutuneisiin tarpeellisiin kustannuksiin voidaan käyttää myös Raha-automaattiyhdistyksen tuottoa talousarvioon tarkoitusta varten varatun määrärahan rajoissa.

3 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

4 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2000. Ennen tämän lain voimaantuloa voi-

daan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin
toimiin.

Helsingissä 18 päivänä toukokuuta 1999

Pirkko Peltomo /sd
Marjaana Koskinen /sd
Erkki Kanerva /sd
Heli Paasio /sd
Pia Viitanen /sd
Anne Huotari /vas
Pertti Turtiainen /vas
Ulla Juurola /sd
Susanna Rahkonen /sd
Päivi Räsänen /skl
Kimmo Kiljunen /sd

Virpa Puisto /sd
Valto Koski /sd
Lauri Kähkönen /sd
Kalevi Olin /sd
Reijo Kallio /sd
Mikko Immonen /vas
Unto Valpas /vas
Tero Rönni /sd
Anni Sinnemäki /vihr
Rauha-Maria Mertjärvi /vihr

